

**Nina Malterud:
Om kvalitet i kunstutdanningen
Universitetet i Tromsø, det kunstfaglige fakultet,
åpning studieår 11.08.2015**

Kjære alle sammen: Studenter, ansatte, gjester

Et nytt studieår starter her ved Det kunstfaglige fakultet ved Universitetet i Tromsø, Norges arktiske universitet, et nytt år i et faglig fellesskap hvor dere har ulike roller og ulike interesser, og hvor dere alle har ansvar for å bidra.

Jeg ble invitert av dekanen til å holde en hilsningstale over temaet
Hva betyr honnørordene kvalitet og robusthet for kunstfaglige utdanninger?

For meg var dette en utfordring det var umulig å si nei til, fordi spørsmålet er så viktig og interessant. OG VANSKELIG!
Min tale i dag er innledning til en diskusjon som dere skal føre videre over tid
Det oppleves som stor tillit å bli spurt om å innlede til en så viktig prosess.
Siden dere skal trekke dette videre, kommer jeg ikke til å lede strakt fram til noen konklusjoner – heller streife rundt i kvalitetslandskapet og se det fra ulike sider.
Jeg vil komme innom

- Kunstutdanningens oppgave i samfunnet
- Språklig slitasje i forbindelse med diskusjon om kvalitet
- Hvordan kvalitet og robusthet kan defineres
- Kunstens egenart
- Regjeringens kvalitetskrav, fra 2015
- Kvaliteter i fakultetshverdagen

Jeg snakker ut fra erfaring i mange ulike roller innen kunstutdanningen de siste 20 år:

Professor, rektor, styremedlem i Program for kunstnerisk utviklingsarbeid, Deltaker i lokale og nasjonale diskusjoner nettopp om Kvalitet

Jeg snakker også som kunstner.

I det følgende prøver jeg å formulere meg slik at det skal være begripelig både for de nye og de mer erfarne på fakultetet.

Jeg sier VI like mye som DERE – for utfordringene omkring kvalitet har vi felles.

Det kunstfaglige fakultet, som omfatter musikk, billedkunst og skrivekunst, er en liten, men markant del av et stort miljø for utdanning og forskning, Totalt utgjør Kunstfak omkring **2 %** av hele Universitetet i Tromsø.

Det betyr at man er underlagt universitetets rammer Felles for alle fagområder her.

Universitetet er underlagt Kunnskapsdepartementet, departementet er underlagt det norske Storting.

Det vil si:

Vi har sjefer i flere lag oppover. Vi bruker offentlige midler på bestemte vilkår. Føringene for vårt arbeid legges av politikere som er lovlig valgte i Norge, enten vi liker dem eller ei.

Vi har et **samfunnsoppdrag**.

I loven er oppdraget for universiteter og høyskoler formulert slik:

- *tilby høyere utdanning på høyt internasjonalt nivå.*
- *utføre forskning og faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid på høyt internasjonalt nivå.*
- *formidle kunnskap om virksomheten*

For fagområdet **kunst** betyr dette at

Fakultetet skal utdanne folk med kunstnerisk kompetanse innen sine fagfelt

Fakultetet skal tilføre feltet ny kunnskap

gjennom kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning –

Og fakultetet skal formidle kunstfaglig kunnskap ut i samfunnet

Et flott oppdrag – på kunstfaglig grunnlag.

Det betyr at utdanning ikke er en individuell affære mellom en student og en kunstprofessor, men at vi snakker om et fagmiljø

hvor det er en produktiv vekselvirkning mellom utdanning, fagutvikling og formidling.

Fakultetet forventes å bidra til både å styrke og utfordre det etablerte kunstfeltet.

Fakultetet representerer en stor ressurs når det gjelder arbeidskraft og fagmiljø.

Dekanen betegner **kvalitet** og **robusthet** som *honnørord*.

I dette ligger en antydning om at det er ord vi bruker i festlige anledninger, men som er mindre forankret i hverdagen.

Det finnes stor slitasje rundt en del begrep som blir mye brukt i det offentlige Norge – for eksempel kvalitet og robusthet.

Det er begrep som er lette å karikere og lette å trekke seg unna.

Det er også lett å latterliggjøre avsenderne og gjøre dem til fiender, med skjellsord som byråkrater, administratorer, politikere og idioter.

Denne måten å ta avstand på er del av hverdagen både i akademia og kunstverdenen.

Det kan være langt fra Kunnskapsdepartementets og NOKUTs begrepsverden til det faglige ordforrådet i hverdagen her på fakultetet, og til kunstscenens uregjerlige mangfold og ytringsformer.

Det er kunstfeltets særlige privilegium å vri og vende på kjente ting, snu dem på hodet og stille spørsmål i stedet for å søke svar, ikke minst når det gjelder styring og makt,

En opposisjonell holdning er på en måte midt i blinken for vår rolleforståelse.

Sammenlignet med de fleste andre land i verden

har kunstutdanningen ikke dårlige kår i Norge,

Vi får gjennomslag for mange av våre innspill, vi har stor faglig selvråderett

Og vi har god økonomi selv om det er mye vi kan ønske annerledes.

Vi har det ærlig talt ganske bra.

Det er viktig å ha klart for seg.

Jeg skal lese et sitat fra programmet til NOKUT –

Nasjonalt organ for kvalitet i utdanning.

NOKUT arbeider med faglig tilsyn på oppdrag fra Kunnskapsdepartementet, og er en viktig offentlig aktør i høyere utdanning.

For at samfunnet kan ha tillit til at kvaliteten i høyere utdanning er tilfredsstillende,

har NOKUT i oppgave å føre tilsyn med og bidra til å utvikle kvaliteten på alle norske utdanninger og institusjoner.

I tillegg informerer NOKUT om kvalitetstilstanden i høyere utdanning.

Det er universitetene og høyskolene som selv har ansvar for kvaliteten i egne studietilbud, men NOKUT kontrollerer og bidrar til kvalitetsutvikling.

Disse formuleringene er i en forstand helt nøkterne, helt korrekte, ikke noe å hisse seg opp over. Jeg har stor respekt for NOKUTs arbeid, slik jeg har sett på nært hold i noen sammenhenger. Men: det er sikkert flere enn meg som kan kjenne seg litt trøtt når vi leser slike setninger.

Kanskje først og fremst fordi kvalitet her høres ut som en stabil og grei enhet, uten forbindelse til den urolige energien som vi faglig sett er avhengig av.

Et par andre ganske nedslitte synonymmer for (høy) kvalitet er

høyt internasjonalt nivå, og det fremste

På fakultetets webside står det slik:

*Fakultetets mål er å holde **høy internasjonal standard** og samtidig utvikle sitt særpreg for å kunne tilby et alternativ til andre kunststudier.*

Kvalitet handler om egenskaper i forhold til krav og forventninger.

Kvalitet eller kvaliteter, en egenskap eller flere egenskaper, de kan være gode eller dårlige, målt etter hva de skal oppfylle.

Kvaliteter må spesifiseres for å gi mening, brytes ned til konkret hverdag

For eksempel her:

Hva består studietilbudet faktisk av? Hvordan svarer det til hva dere tror unge kunstnere kommer til å trenge? Hva er lærernes faglige styrke?

Er deres kunstneriske kvalifikasjoner relevante i dag, i veiledning og forskning?

Det vil si: Analyse av kvaliteter/egenskaper må, til fag, til virkelighet.

Og da knytter det seg straks også til faglig energi.

Kvalitetssikring er også et overforbrukt begrep

Det kan assosieres med sikringsskap eller barnesikring.

Sikre kvalitet → betyr å sikre at de ønskede egenskapene får rom.

Det gjør kunstnerne faktisk selv i egen virksomhet:

Vi arbeider for å sikre vårt kunstneriske nivå

ved å bygge vår kompetanse, ved å tilrettelegge eget arbeid gjennom funksjonell atelierplass, stipendsøking, salg, andre inntekter, m.m.,

Universiteter og høyskoler gjør dette i større skala:

Arbeider for å sikre et godt studie- og forskningsmiljø gjennom planlegging, struktur og styring.

Dette handler om systematisk arbeid.

Kvalitetssikring innebærer også at man sjekker ut om det man stelte i stand, ser ut til å virke som antatt – og justerer.

Virksomheten skal være gjennomtenkt, samtidig er det en kvalitet at den er påvirkelig av enkeltindivider.

Virksomheten skal følge langsiktige strategier, ikke innfall, samtidig er det en kvalitet å være fleksibel nok til å fange opp dagsaktuelle hendelser.

Kvalitetssikring henger sammen med robusthet.

Robust betyr å tåle mye, være hardfør.

Et universitet og et fakultet må kunne håndtere struktur, planer, rapportering, økonomi, langsiktighet –

på helt andre måter enn et kunstnerisk enkeltmannsforetak.

Det verserer mange overlappende forenklete formuleringer på hva et fagmiljø innen et universitet eller en høgskole må kunne tåle,

Har vi fortsatt et operativt miljø hvis det rammes av for eksempel et hjerteinfarkt og to skilsmisser,

eller den såkalte trikketesten – professor blir overkjørt av trikken, hva står igjen

Begrepet robusthet i vår sammenheng er åpent, det er relativt.

Det går likevel an å tenke rundt hva vi ønsker å oppnå med robusthet:

- At dere som studenter skal være sikre på å få

den faglige bredden og dybden dere har krav på i de årene dere er her

- At fakultetets fagforståelse skal være summen av mange felles kompetanser og synspunkter, ikke for preget av enkeltpersoners kjepphester

- At dere skaper den kritiske dialog og den langsiktige tenkning som kan gi resultater innen kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning

- At det skal være overskudd til faglige bidrag også utover fakultetets lokale behov:

Et fagmiljø som vil bli regnet med og vil ha innflytelse, må kunne stille folk og ressurser til nasjonale og internasjonale styreverv, utredningsarbeid med mer.

Litt om kunstfeltet

Er kunst så annerledes enn andre fagområder? I så fall – hvordan?

Kunstutøvelse forutsetter kunnskap –

Det er blant annet derfor dette fakultetet har tilhørighet på universitetet.

Det er et anerkjent prinsipp innen akademia at eksperter innen fagområdet er de som vurderer om det er godt eller dårlig, relevant eller gammel nytt.

Dette kalles fagfelleevaluering.

Leger er de som kan noe om medisin, musikere er de som kan noe om musikk.

Det er også anerkjent at kvalitet i mange fag må vurderes med subjektive skjønn, ikke fasitsvar.

Fagfellevurdering praktiseres mange steder i kunstverden, særlig der det er kunstnerstyrt virksomhet, som har stått sterkt i Norge.

Kvalitet vurderes stadig vekk av juryer og innstillingskomiteer

Det er jury for pianokonkurransen i Tromsø og for Høstutstillingen.

Men kvalitet vurderes også av forskjellige arrangører og formidlere på langt mer uklare premisser,

hvor mer og mindre kvalifiserte faglige vurderinger er blandet med økonomi, lønnsomhet og spekulasjon.

En festival skal gå med overskudd.

Et privat galleri skal selge på kunstmesse i New York.

I slike sammenhenger kan det også bli en kvalitet å besørge inntjening.

Vurderinger av kvalitet i kunstfeltet gjøres hele tiden, som jeg har beskrevet over.

Beskrivelser av kvalitet gjøres, ofte av tilstøtende profesjoner som kunsthistorikere og musikkvitere, eksempel aviskritikker (Men det er også akkurat det som skjer i studentgjennomganger)

Diskusjon om kvalitet foregår hele tiden – ikke alltid med så avansert språk som man kunne ønske – ikke alltid så transparent, fordi man ikke greier det – eller fordi ikke alle har interesse av det.

Definisjoner av kvalitet er sjeldent ønsket – det forstås som å låse fagområdet.

Det hører til bildet at kontroversielle uttrykk er en del av diskursen og grensesprenging er en del av identiteten.

I det en norm eller standard er anerkjent, skal den utfordres.

En langt mer aggressiv kvalitet hos oss enn det er vanlig innen forskning.

Dette er særegent for kunst, og opererer med ulik styrke i forskjellige kunstfelt

Ut fra min erfaring er det en sentral verdi innen billedkunst,

ikke fullt så fremtredende innen musikk.

Kort oppsummert vil jeg si at

Kunstfeltet er ekstremt konkurransepreget

kriteriene for å være «god» er svært ulike og svært uoversiktlige.

Kunstverdenen er VELDIG mangfoldig, VELDIG egenrådig

sammenlignet med andre akademiske fagområder.

Norsk kulturråd er i gang med forskningsprogrammet
«Kunst, kultur og kvalitet»,
forskning på kvalitet og kvalitetsforståelser i samtidens kunst og kultur.
Ikke tilfeldig at det er forskere mer enn kunstnere som er involvert her.
«Kvalitet handlar om verdier, men også om makt» sier Jorunn Veiteberg i
essayet *Kan kvalitet målast?* som ligger på websiden til kulturrådet.
«Kvalitet er intet uskyldig begrep» ble det sagt på det innledende seminaret.

Programmet er bare så vidt i gang og jeg har foreløpig ikke mer å berette
derfra, men det skal bli interessant å følge hvor det fører hen.

Jeg har snakket litt om kunstverden utenfor utdanningsinstitusjonene.
Fakultetets samfunnsoppdrag kan ikke gjennomføres uten nær kontakt
med kunstverden, med sitt mangfold av arenaer og konstellasjoner.
Samtidig er fakultetet del av høyere utdanning, med sine rammer og krav.
Min holdning og min erfaring, fra arbeidet ved kunsthøgskolene
og fra de nasjonale møtestedene for kunstutdanningene,
er at vi kommer lengst i det interne arbeidet ved å prøve å ta de offentlige
ordene og kravene til oss, **tett** til oss, ta dem alvorlig,
og dermed utfordre og konfrontere oss selv, og koble dem opp faglig:
Hva betyr dette for meg og for oss, for fagområdet vårt?
Hva ønsker vi å legge i det?
Kan de omskrives?
Kan de reformuleres?
Hvor åpent står det?
Hva kan **vi** bidra med her?
Vår oppgave er å skape bro mellom egen faglig virksomhet
og det overordnede nivået.

Hvem er VI i kunstutdanningen?

Studenter: ønsker den beste utdanningen for seg, rom for egen utvikling osv –

Ansatte: ønsker et godt arbeidsmiljø, bidra til godt studiemiljø, gode studenter,
rom og ressurser for KU og forskning. Mulighet til å gjøre en god jobb.

Ledelsen: ansvar for at de statlige rammene styrer virksomheten, og at jobben
som det offentlige har bestilt, blir gjort.

Ulike grupper som tilsynelatende kan ha ulike interesser og ulike tidsperspektiv

Men i bunn tror jeg vi har samme interesse:

En levende, bred, faglig sterk og åpen virksomhet.

Jeg er kommet til **the hot spot**, Jeg skal gå gjennom regjeringens liste med *kvalitetskrav for strukturelle endringer* **Stortingsmeldingen Konsentrasjon for kvalitet – strukturreform i universitets- og høyskolesektoren** kom ut i mars 2015. Den har vært forberedt lenge. Innholdet her kommer vi til å bli konfrontert med framover, uansett hvem som sitter i regjering.

Jeg kan ikke holde et innlegg om kvalitet i år uten å ta med denne.

Jeg er ikke regjeringens agent her.

Men jeg mener det er nødvendig at vi gjør oss kjent med hvordan de tenker – også dere studenter som bare er inne for noen få år –

Intensjonen fra regjeringen er at kravene samlet sett skal garantere for et fagmiljø som kan greie samfunnsoppdraget.

Det er vår oppgave å fylle inn med faglig forsvarlige egenskaper.

For noen av dere vil denne listen bestå av svært abstrakte begrep.

Jeg vil oversette til et mer dagligdags språk

og prøve å trekke hvert av dem nærmere vår virkelighet.

Sammenfattet kan man si at kravene handler om

- fagmiljøets (ansattes) faglige styrke
- dermed deres evne til markante resultat innen KU og forskning
- studentenes faglige styrke
- nettverk og kommunikasjon utad

Først om fagmiljø/ansatte og hva de får til.

Slik universitetets oppdrag er utformet, er kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning er en forutsetning for undervisningen som tilbys.

Kunstnerisk utviklingsarbeid handler noe forenklet om det faglige arbeidet til de som er ansatt på kunstnerisk grunnlag – altså de fleste her ved fakultetet. Og dette skal være godt, på høyde med det internasjonale som vi hørte i sted. Også for å sikre et høyt nivå i undervisningen.

Førsteamanuensis og professor er såkalte *førstestillinger* med betydelig tid avsatt til kunstnerisk utviklingsarbeid eller forskning.

Antall årsverk i førstestillinger er første punkt på listen.

Det skal være et volum for å få til noe.

Hvor mange årsverk førstekompetanse har Kunstfak?

Består de trikketesten og hjerteinfarkt? Er det stort nok til å utgjøre en faglig bredde, eller begrenses virksomheten til noen få ansattes spesialfelt?

Alle viktige retninger innen musikk, billedkunst og skrivekunst dekkes helt sikkert ikke her i Tromsø.

Finnes det en bevissthet og en åpenhet om hva dere ikke dekker?

Finnes det samarbeid eller henvisninger til miljø som har det dere mangler?

Finnes det måter man planmessig kan utvide eget miljø, gjennom seminarer, felleskurs, samarbeidsavtaler osv? Samarbeid krever også ressurser og overskudd og kan være en utfordring for et mindre miljø.

Kunstfagene har utstrakt tradisjon for bruk av gjestelærere, man henter inn attraktive kunstnere med spesialkompetanser.

Disse tilfører viktige impulser, men de drar ikke lasset når det gjelder utforming av studietilbud og faglig profil, og kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning over tid.

Om kvalitet i og omfang av kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning:

Som rektor ved KHiB var vi i årlig møte med Kunnskapsdepartementet for å diskutere hvordan det gikk. Ett år spurte de:

Hvordan vet dere om dere er gode, hvordan vet dere om dere er bedre eller dårligere enn i fjor?

Jeg syntes ærlig talt det var et godt spørsmål,

og ble beklemmt fordi jeg ikke kunne svare godt for kunsthøgskolen.

Vi mente vi var gode fordi vi jobbet så mye, var så engasjerte, følte vi var på bølgen--- Men hvilken betydning hadde egentlig det vi gjorde?

Vi kan ikke bare påstå at virksomheten er god, på eget øyemål.

Det spørres etter resultater med ekstern faglig anerkjennelse.

Det første kravet her handler om **Publisering**.

«Publisering» henviser til poeng for vitenskapelige artikler som er publisert etter fagfelle vurdering i anerkjente fagtidsskrifter

etter et bestemt system, såkalte tellekanter,

disse måles pr ansatt, pr fagmiljø, pr institusjon. Systemet brukes i stor skala til sammenligning av institusjonenes forskningsresultater.

For kunstnerisk utviklingsarbeid må omfang og betydning av innsatsen vurderes på andre måter.

Vår parallell til vitenskapelig publisering kan være i form av utstillinger, konserter, prosjektvisninger, cd'er, bøker, produkter – alle slags kunstneriske uttrykksformer.

Tellekantsystemet begrenser seg til vitenskapelig orienterte tekster og har ingen mulighet til å romme dette mangfoldet.

Vi må selv ta ansvar for hvordan vi kan evaluere egen virksomhet.

Det er i dag kanskje vår største utfordring innen kvalitetsspørsmål.

Det anses som signal om kvalitet i et fagmiljø at prosjekter får tildelingen fra Norges forskningsråd, EU og andre eksterne kilder, hvor søknadene er faglig vurdert i hard konkurranse med andre.

Hvor mye **Eksterne forskningsinntekter** et fagmiljø oppnår, er et punkt på listen.

Kunstutdanningsmiljøene kan søke prosjektmidler i det nasjonale Prosjektprogrammet i Program for kunstnerisk utviklingsarbeid.

Evne til å lykkes med tildeling av prosjektmidler henger konkret sammen med antall årsverk i førstestillinger, altså volum til å få noe gjort.

Men det henger også sammen med god tenkning og god styring.

Kvantitet er ikke nok i seg selv.

Gode sirkler kan oppstå: robust miljø lager gode søknader, får tildelingen, får erfaringer som genererer nye søknader.

Tilsvarende finnes dårlige sirkler for fagmiljøer som aldri har tid, aldri overskudd, aldri får laget en god nok søknad, aldri får tildelt midler.

Og et fagmiljø som vil bygge kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning, må ha mer enn ett prosjekt på gang.

Regjeringen mener et antall stipendiater må til for å ha et fullverdig forskningsmiljø.

De spør ikke OM fagmiljøet har doktorgradsprogram, de spør hvor stort det er.

Størrelse på doktorgradsmiljø er indikator på kvalitet.

Igjen må vi omskrive det til våre forhold:

Stipendiatprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid, som kan kalles et kunstnerisk rettet doktorgradsprogram,

ble opprettet som nasjonalt program for å sikre kritisk masse. Dette var i 2003.

Programmet har på mange måter vært en suksess.

Men blir det mange nok etterhvert, blir det et lokalt miljø?

Hvor viktige og hvor synlige er stipendiatene i fakultetet?

Hvor planmessig rekrutterer man stipendiater, til tema som fakultetet anser som sentrale?

Kvalitet i studiemiljøet skal sikres av kvalitet i kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning, men har også tre særlige krav i listen:

Søkning til studieplasser, gjennomføring av studiet, tidsbruk i studiet

Søkertall antas å indikere hvilket omdømme fakultetet har

– om det regnes som et faglig interessant miljø.

Et studium kan ha høye søkertall, men er de gode eller svake søkere, og hvem av de som får ja, prioriterer å begynne her?

Mange som søker studieplass innen musikk eller billedkunst søker nær sagt alle parallelle studiesteder i Norge.

Blir Bergen eller Tromsø sittende med restene av søkermassen, mens Oslo får «de beste»?

Hvordan vet man hvem som er de beste søkerne, er opptaksprosedyrene gode?

Kunsthøgskolen har i sin strategiformulering: **særpreget** som alternativ til andre steder.

Virker det – trekkes særlig motiverte søkere hit?

Finnes det ressurser til å gjøre den faglige virksomheten – og særpreget – kjent for potensielle søkere?

Det regnes som tegn på kvalitet at en stor andel studenter gjennomfører studiet innen planlagt tid. Det er ikke et urimelig krav, selv om kunststudiet kan by på overraskelser.

Gjennomføringstall skal vise at de faglige ressursene er tilstrekkelige og at studieopplegget fungerer ved opptak, gjennom hele studiet og avslutning. Gjennomføring viser også tilbake til spørsmålet om søkning og opptak: er studentene som er tatt opp, gode nok til å kunne **bruke** et kunststudium.

Det finnes målinger på hvor mange timer pr uke studenter bruker på studiet i ulike fag og ved ulike universiteter og høyskoler. Man tenker at tidsbruk avspeiler engasjement for den enkelte og for miljøet. Både for student og institusjon gjelder det å få maksimalt ut av studietiden. Her kommer kunststudenter rimelig godt ut sammenlignet med andre fag – om vi skal tro på målingene. Ikke overraskende – kunststudier krever motivasjon.

Til slutt er det to punkter som handler om utdanningen i større sammenheng:

Det første er **Internasjonal orientering**

Kunst ER internasjonalt. Dette fakultetet har sikkert mange internasjonale kontakter. Men tør vi å måle oss mot internasjonale fagfolk,

tør vi å trekke inn eksterne sakkyndige i ulike kritiske situasjoner,

Hvordan vet vi om vi faktisk har «høyt internasjonalt nivå»?

Støtter vi ubevisst en lokal Bergensstandard eller Tromsøstandard?

Det siste punktet er **Samspill og samarbeid**. Her ligger noe helt sentralt for kunstutdanningene: kontakt med kunstlivet utenfor, og med samfunnet. Det vil enhver utdanning si at de har. Men er kontakten gjennomtenkt, er den planmessig, er det ressurser til at det er prioritert?

Jeg har vært gjennom regjeringens liste.

Det er selvfølgelig en sammenheng mellom de ulike punktene, og en avveining av hvordan de påvirker hverandre.

Vi kommer ingen vei uten å være spesifikk.

Jeg snakket om å ta dem tett til seg, undersøke hva de kan bety, faglig, lokalt.

OG: HVA MANGLER HER?? Hva er det de ikke har med?

Jeg skal til slutt snakke om kvaliteter som alle her kan påvirke.

Den største ressursen i kunstutdanningen er **den organiserte dialog og refleksjon**. Dette er noe som definitivt skiller utdanningsmiljøet fra kunstmiljøet der ute, og som på mange måter er den store ressursen og den store attraksjonen.

Dialog og refleksjon er en forutsetning for alle de felles prosessene våre:

- faglig strategiarbeid, studieplanarbeid, prosjektsøknader og prosjektarbeid.
- student- og stipendiatopptak, formulering av oppgaver og problemstillinger for studenter, veiledning og gjennomganger, sensur
- sakkyndige vurderinger, faglige ansettelse og evalueringer

Dialog og refleksjon er også en forutsetning i presentasjoner av kunstnerisk praksis og kunstnerisk utviklingsarbeid, i forskergrupper, seminar, konferanser, nettverk, i forelesninger, innlegg, artikler og i fagfellevurderinger.

Hva er en god dialog i denne sammenheng?

Det er mer enn at man snakker sammen på en redelig og anstendig måte, at dialogen er organisert slik at man får til noe, at det er gjennomtenkt:

Hvem som skal delta, hva som er rammen, hvilket rom, hvor lenge, hvordan skal materialet bli videreført og bearbeidet.

God dialog avdekker stadig nye spørsmål. Den går i spiral, ikke sirkel.

Kritisk dialog og kritisk refleksjon henger sammen. Åpenhet er nødvendig.

Alle kan spørre seg om dette fungerer – godt nok – og hva som kan bli bedre.

Kvalitet i dialogen

og dialog om kvaliteter

gir robusthet.

"Man måste jämföra"

er et klassisk sitat fra Lasse Hallströms "Mitt liv som hund".

Gutten Ingemar krymper sine egne problem ved å sammenligne med skjebnen til hunden Laika, som ble sendt ut i verdensrommet og døde.

Hvis man vil kvalitet, må man sammenligne egenskaper.

Kvalitet finnes ikke i enerom. Man måste jämföra.

Jeg tenker ikke i første rekke på pianokonkurransen:

den ene utøveren sammenlignet med den andre.

Jeg tenker på sammenligning før og etter en øvelse,

refleksjon over hva som har skjedd i et prosjekt,

hva er forskjellen, hva gjør en forskjell.

Hvor var vi, hvor er vi nå – og hvor er de andre som holder på med dette.

Vi må være kritiske til hvordan vi sammenligner:

Fanger vi opp det viktigste? Vurderer vi epler med kriterier for salat?

Hva er felles kvaliteter for musikk og billedkunst, hva er fundamentalt ulikt?

Kunst er fag med stor konkurranse og lite plass for middelmådighet.

Dette gjelder alle kunstformer, for utøvende kunstnere som for skapende, det gjelder for ansatte og for freelancere.

Det er derfor gode grunner til å søke den beste utdanningen man kan få,

som student, og det beste fagmiljøet man kan, som ansatt

– og bidra til at det blir det beste.

Med dette vil jeg si takk for meg,

med ønske om god videre diskusjon og et godt studieår.